

somhed, den Gang Sparekassen bestod, er det ikke stort bedre paa det nærværende Tidspunkt, hvor Sparekassens tidligere Næstformand staar som Regeringsflertallets Ordfører. Det er store og betydelige Følger, der kunne resultere af, at dette Spørgsmaal staar uvist. Kommer en Mand op til mig og siger: Sparekassen har en Første-Prioritet paa 20,000 Kr. i min Gaard, og jeg skal betale deraf Renter 4 pCt. pro anno nu i Terminen og betale et Afdrag paa saa og saa meget, men jeg er Ejer af en Sparekassebog paa 5—6,000 Kr.; hvad skal jeg gøre, jeg har ikke noget at betale Renter med, alt, hvad jeg kalder mine kontante Penge, staar i Sparekassen — kommer en saadan Mand op til mig, vil jeg i god Tro, og efter hvad jeg af bedste Overbevisning anser for gældende Ret, sige: Vi skrive en Anvisning paa Sparekassebog Nr. det og det, saa at Sparekassen kan gøre sig betalt af Deres Tilgodehavende som Sparer baade for Renter og Afdrag, og den lægge vi i et notabeneret Brev sammen med Sparekassebogen samt Returporto, saa at De kan faa Sparekassebogen tilbage med det paagældende Beløb afskrevet. Saa tror jeg, jeg som Sagfører og Raadgiver for denne Mand har gjort min Pligt. Men dette blev draget i Tvivl af Mænd, der staa Sparekassen saa nær som den højtærede Minister, der er dens øverste foresatte, og som Regeringsflertallets Ordfører, der er dens gamle Næstformand og vel sagtens en af Hovedarbejderne i den nuværende Bestyrelse til Afvikling af Sparekassens Affærer. Hvad her i Salen siges, høres paa Ny Vestergade 17 selvfølgelig, og naar Tvivl er kommen op om, hvorledes man skal handle i en Sag, handler man paa den for en selv bekvemteste Maade, det vil sige: Man modtager kun Kontanter, og det andet afviser man, eller man modtager det og giver en Kvittering under Forbehold.

Hvad vil det nu sige, hvis den af mig omtalte Mand, som kommer til mig og søger Raad, faar Sparekassebogen tilbage med Beløbet afskrevet under Forbehold eller en Kvittering, underskrevet af Sparekassen eller dens Administration eller tilsynshavende under Forbehold? Det vil sige, at den Mand er prisvigen sine sekundære Prioritetshavere. Jeg haaber selvfølgelig, at de fleste her tilstedeværende Landbrugere ere saa vel situerede, at de ikke kende noget til sekundære Prioritetshavere. De have selvfølgelig alle deres Gaarde enten gældfri eller kun belastede med offentlige Første-Prioriteter. Jeg har

derfor fundet det fornødent at medtage en Standard-Koncept til en sekundær Prioritetsobligation. De ere i Regelen ens alle Vegne, vi bruge dem enslydende. I en saadan Prioritetsobligation staar der opregnet de Tilfælde, hvor en Prioritet forfalder. Prioriteten forfalder for det første, naar man undlader at betale Afdrag eller Renter paa denne Prioritet, og dernæst, hvis Debitor paadrager Pantet Restancer af Skatter, Afgifter, Afdrag eller Renter til tidligere Prioritetshavere. Man vil altsaa komme til at spørge: Har denne Mand paadraget sit Pant Restancer for Renter eller Afdrag til Den sjællandske Bondestands Sparekasse, ja eller nej? Som Bevis for, at han ikke har paadraget Pantet dette, har han kun at bevise, at han har indsendt sin Sparekassebog med Anvisning, men han har ikke Sparekassens fyldestgørende Erklæring for, at den ogsaa har taget det for gode Varer. Han har maa-ske kun en Kvittering, udstedt under Forbehold. Men senere lyder denne Obligation, som han har udstedt for sin Anden-Prioritet, paa, at Obligationen ogsaa er forfalden, naar Debitor vægrer sig ved paa Kreditors Forlangende at godtgøre, at der ikke paahviler Pantet Restancer. I ethvert af disse Tilfælde er den skyldige Kapital eller dens Rest med Renter, hvis Kreditor fordrer det, straks og uden Opsigelse forfalden til skadesløs Udbetaling. Det vil altsaa sige, at hvis man betaler Renter og Afdrag af Første-Prioritet og kun kan møde overfor en uvenskabelig Anden- eller Tredie-Prioritetshaver med en Kvittering under Reservation, er man hjemfalden til Retsforfølgning fra den sekundære Panthavers Side. Dette er ingen Spøg, og det er vor Pligt, finder jeg, at klargøre, hvorledes dette Forhold skal afgøres.

Det er ikke nok med at henvise til den almindelige Ret og med at henvise til Domstolene. Vi lave en ekstraordinær Lov om et ekstraordinært Forhold. Det er her vor Pligt at give Ret og Billighed lige paa begge Sider. Er det Ret og Billighed for Sparekassen, at den slipper for at udbetale og faar et Moratorium paa saa og saa lang Tid, er det ogsaa Ret og Billighed at slaa fast, at dens Debitorer, der have Fordringer paa Sparekassen, kunne kompensere disse med dens forfaldende Tilgodehavende i Renter og Afdrag, eller ogsaa maa man slaa fast, at disse Debitorer skulle have et lovligt Moratorium og helt kunne slippe for at betale med de Følger, at ej heller de sekundære Prioritetshavere